

Gymnázium a obchodní akademie Chodov

Smetanova 738, 357 35 Chodov

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0367

Šablona: III/2 Inovace a zkvalitňování výuky prostřednictvím ICT

Pořadí šablony a sada: 14. Rozvoj čtenářské gramotnosti a kritického myšlení

Materiál: VY_32_INOVACE_ČG.14

Vytvořený ve školním roce: 11. 12. 2013

Téma: Vánoce – vánoční strom

Předmět a třída: Český jazyk a literatura, kvarta osmiletého gymnázia

Anotace: Žáci se učí pracovat s informacemi z výchozího textu. Pracovní list slouží k ověření schopnosti žáka pracovat s informacemi, které přečetl a zároveň k ověření pochopení informací z textu.

Výchozí text lze vytisknout pro každého žáka, nebo promítnout text na plátno. Časový limit pro soutěž 3 minuty. Pomůcky: zelená pastelka (fix, zvýrazňovač), stopky pro měření času při soutěži, kopie pracovního listu, Slovník cizích slov, připojení k internetu (vyhledávání informací).

Autor: Jitka Čmoková

Klíčová slova: Vánoce, vánoční strom, tradice, historie

Ověřený dne: 13. 12. 2013

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Téma: Vánoce – vánoční strom

Výchozí text

STROM

Proč právě strom? A proč právě jehličnatý? Přesný důvod snad nikdo neví. Možná právě proto, že strom spojuje všechny tři části světa: svými kořeny zasahuje do země, pozemský svět symbolizuje kmen a korunou je spojen s oblohou. Z jiného pohledu by to mohlo znamenat jakési duchovní propojení mezi Peklem, Očistcem a Nebes. Lidé mnohdy ve svých životech těmito sférami procházejí. Pro jehličnaté stromy je charakteristická věčně zelená barva, tedy *symbol věčného života*.

Jako vánoční symbol se strom do Čech dostal v 19. Století z Německa. Ten úplně první údajně v roce 1812 nazdobil režisér Stavovského divadla Leibich. Tento zvyk znal z rodného Bavorska. Zdobení stromečku se potom začalo objevovat nejdříve u české šlechty, pak asi ve 40. letech devatenáctého století v měšťanských domech a asi o 20 let později i na českém venkově. V Praze ho lidé nazývali „Kristovým stromkem“.

Stará legenda vypráví o vzniku vánočního stromečku. Podle ní opat Kolumbán z Luxeuilu a Bobba, který se narodil v 6. století v Irsku, misionářsky působil v Bretani a Burgunsku. V této době toto území bylo pohanské a on chtěl obyvatelstvu přiblížit svátek narození Krista. Starobylý jehličnan, který tamní obyvatelé uctívali o zimním slunovratu jako svou modlu, nechal ozdobit v den narození Ježíše zapálenými pochodněmi ve tvaru kříže. Oslnivá zář prý přilákala spoustu lidí a Kolumbán jim vyprávěl příběh o narození malého Ježíška. A snad proto se také jehličnan stal vánočním stromem.

Pokud měl symbolizovat život, není divu, že ho lidé zdobili a později i rozsvěcovali. Vždyť kdo by byl proti pestrosti a štědrosti života. Zdobení vánočního stromečku se u nás zabydlo tak, že si bez toho Vánoce neumíme představit (...).

Pracovní list – Vánoce – vánoční strom

1. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s výchozím textem. U každého tvrzení zakroužkujte „ANO“ nebo „NE“.

Tvrzení	Odpověď
Strom, jako vánoční symbol, se k nám dostal v 17. století.	ANO /NE
První stromeček údajně nazdobil režisér Národního divadla.	ANO /NE
Zdobení stromečku se u nás objevovalo nejdříve u šlechty.	ANO /NE
Zapálený stromeček má připomínat ukřižování Krista.	ANO /NE
Strom připomíná propojení mezi Nebesy, Očistcem a Peklem.	ANO /NE

2. Vypište z textu slova cizího původu a význam těchto slov najdete ve slovníku nebo na internetu.

.....

.....

.....

3. Zeleně vyznačte informace, které vás zaujaly a jsou pro vás novými. Společně si je porovnejte se spolužáky.

4. Pokuste se sami vymyslet krátký příběh, který bude vysvětlovat, proč se o Vánocích zdobí stromeček.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Zasoutěžte si se spolužáky a zkuste napsat co nejvíc vánočních tradic, které znáte.

.....

.....

.....

.....

.....

6. Vyhledejte na internetu historii výroby vánočních ozdob na stromeček.

A Kde se na našem území nachází výroba vánočních ozdob?

B Jakým způsobem jsou ozdoby zdobeny?

C Které ozdoby patří mezi nejžádanější?

Klíč k řešení

1. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s výchozím textem. U každého tvrzení zakroužkujte „ANO“ nebo „NE“.

Tvrzení	Odpověď
Strom, jako vánoční symbol, se k nám dostal v 17. století.	ANO /NE
První stromeček údajně nazdobil režisér Národního divadla.	ANO /NE
Zdobení stromečku se u nás objevovalo nejdříve u šlechty.	ANO /NE
Zapálený stromeček má připomínat ukřižování Krista.	ANO /NE
Strom připomíná propojení mezi Nebesy, Očistcem a Peklem.	ANO /NE

2. Vypište z textu slova cizího původu a význam těchto slov najdete ve slovníku nebo na internetu.

-symbolizuje, sférami, legenda

3. Zeleně vyznačte informace, které vás zaujaly a jsou pro vás novými. Společně si je porovnejte se spolužáky.

4. Pokuste se sami vymyslet krátký příběh, který bude vysvětlovat, proč se o Vánocích zdobí stromeček.

5. Zasoutěžte si se spolužáky a zkuste napsat co nejvíc vánočních tradic, které znáte.

- např. lití olova, házení bačkorou, půlení jablíček, od stolu se zvedá jen hospodyně

6. Vyhledejte na internetu historii výroby vánočních ozdob na stromeček.

A Kde se na našem území nachází výrobní vánočních ozdob? – např. Jičín, Vsetín, Liberec

B Jakým způsobem jsou ozdoby zdobeny? – ručně, třpytkami, ručním malováním

C Které ozdoby patří mezi nejžádanější? – každý rok se poptávka mění, žádané jsou ručně malované

Zdroj:

ŠOTTNEROVÁ, Dagmar. *Vánoce – původ, zvyky, hry a náměty*. Rubico: Olomouc, 2004. ISBN 80-7346-041-6